

Mechanizm dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO2 (CBAM) moduł e-learningowy

CBAM w sektorze nawozów

Wnioski z kursu

Kurs e-learningowy „CBAM w sektorze nawozów” zawiera szczegółowe informacje o mechanizmie dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO2 (CBAM) przeznaczone dla sektora nawozów.

Po ukończeniu tego modułu kursant będzie znać ogólne aspekty mechanizmu CBAM, kryteria właściwe dla sektora nawozów, wymagania w zakresie pomiaru i zgłaszania emisji oraz stosowany system IT. Będzie też potrafił radzić sobie z wyzwaniami i wykorzystywać możliwości, jakie daje mechanizm CBAM w sektorze nawozów, a także zapewniać zgodność z wymogami prawnymi.

Oto krótkie i praktyczne podsumowanie najważniejszych informacji z modułu:

1. Wprowadzenie

1.1 Czy wiesz, że...

Mechanizm dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂ (CBAM) to wprowadzony przez Unię Europejską instrument do walki z ucieczką emisji. UE chce osiągnąć neutralność klimatyczną do 2050 roku, dlatego zadaniem CBAM jest zapewnić, że importowane towary będą objęte taką samą opłatą emisyjną jak towary wytwarzane w UE.

Zgodnie z mechanizmem CBAM wyprodukowane poza UE nawozy **importowane do UE** zostaną objęte opłatą emisyjną. Ma to na celu zachęcenie do stosowania zrównoważonych praktyk i zmniejszenia śladu węglowego.

Dla importerów nawozów postępowanie zgodnie z CBAM początkowo oznacza tylko zgłaszanie raz na kwartał emisji pośrednich i bezpośrednich związanych z produkcją towarów nawozowych importowanych z państw trzecich, w oparciu o dane uzyskane od dostawców. Jednak od 1 stycznia 2026 roku importerzy nawozów będą musieli kupować certyfikaty CBAM na emisje z importowanych nawozów – tak samo jak odbywa się to w unijnym systemie handlu uprawnieniami do emisji.

Koszty te jednak będzie można zminimalizować, wybierając dostawców, którzy stosują zrównoważone praktyki i ograniczają swoje emisje dwutlenku węgla.

CBAM umożliwi firmom z sektora nawozów zrównoważony rozwój oraz pomoże ograniczyć wpływ na środowisko i poprawić wizerunek jako firmy odpowiedzialnej społecznie i dbającej o ochronę środowiska.

1.2 Cele kursu

Ten kurs przeznaczony jest dla wszystkich osób, które eksploatują lub kontrolują instalacje produkcyjne w państwach trzecich, importerów, pośrednich przedstawicieli celnych (działających jako zgłaszający), partnerów handlowych i pracowników właściwych organów, a także dla wszystkich osób, które muszą znać i spełniać zobowiązania nakładane przez CBAM na sektor nawozów.

Ukończenie tego kursu pozwoli Ci osiągnąć następujące cele edukacyjne:

- Zapoznanie się z ogólnymi aspektami CBAM i regułami obowiązującymi zgłaszających.
- Zapoznanie się z głównymi kryteriami CBAM dla sektora nawozów, w tym powiązanimi emisjami i sposobami obliczania szczególnych emisji wbudowanych.
- Nabranie biegłości w obliczaniu szczególnych emisji wbudowanych w okresie przejściowym.

- Zapoznanie się z wymogami w zakresie sprawozdawczości oraz ich zastosowaniem w systemie IT (rejestrze przejściowym CBAM).
- Nabranie biegłości w korzystaniu z rejestru przejściowego CBAM.

2 Ogólne aspekty CBAM

2.1 Przegląd

Unia Europejska wdrożyła mechanizm dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂ (CBAM), aby wesprzeć cel, jakim jest osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 roku. CBAM wraz z innymi działaniami z pakietu „Gotowi na 55” pozwoli zmniejszyć ryzyko ucieczki emisji podczas realizacji unijnych celów dotyczących klimatu.

Ucieczka emisji

Ucieczka emisji występuje wtedy, gdy przedsiębiorstwo przenosi swoją produkcję wysokoemisyjną z krajów UE do krajów, w których polityka klimatyczna jest mniej rygorystyczna niż polityka unijna, lub kiedy produkty unijne są zastępowane importowanymi produktami, których wytworzenie wiąże się z wyższymi emisjami niż w przypadku produktów unijnych. CBAM będzie stopniowo zastępować istniejące środki zapobiegania ucieczce emisji, a w szczególności bezpłatne uprawnienia do emisji przyznawane w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS). Celem mechanizmu jest objęcie określonych produktów wewnątrzunijnych i importowanych równoważną opłatą emisyjną.

Sektory

Na razie mechanizm CBAM ma zastosowanie do sześciu sektorów: aluminium, cement, energia elektryczna, nawozy, wodór, żelazo i stal. W okresie przejściowym przedsiębiorstwa z tych sektorów będą zobowiązane zgłaszać zarówno emisje pośrednie, jak i bezpośrednie; wyjątkiem jest sektor elektryczny, w którym zgłaszane są tylko emisje bezpośrednie.

Certyfikaty

Każdego roku, począwszy od 1 stycznia 2026 r., upoważnieni zgłaszający CBAM (importerzy lub pośredni przedstawiciele celni) będą musieli kupować i przekazywać do umorzenia certyfikaty CBAM odpowiadające emisjom wbudowanym w importowane towary. Komisja Europejska będzie wyliczać cenę certyfikatów CBAM w oparciu o obliczane cotygodniowo wartości średnie z aukcji ETS. Dzięki temu ceny certyfikatów CBAM będą ściśle dopasowane do cen uprawnień ETS. Dodatkowo takie podejście zapewni organom administracji nadzorującym cały proces możliwość właściwego zarządzania systemem. Obecnie należy jedynie dostarczać informacje o emisjach.

2.2 Oś czasu

Okres przejściowy: październik 2023 – grudzień 2025

W tym czasie mechanizm CBAM będzie skupiać się tylko na monitorowaniu i sprawozdawczości. Nie będzie obejmować żadnych wyrównań finansowych ani konieczności zakupu certyfikatów. Celem jest zapewnienie płynnego i niczym niezakłóconego wdrożenia mechanizmu. Importerzy towarów CBAM

lub ich wyznaczeni przedstawiciele celni będą musieli składać kwartalne sprawozdania CBAM przedstawiające wbudowane emisje związane z importowanymi towarami, a także wszelkie należne koszty emisji dwutlenku węgla. W ramach przygotowania do etapu po okresie przejściowym, od 1 stycznia 2025 r. będzie można wnioskować o status uprawnionego zgłaszającego CBAM. Wnioski należy składać w państwie członkowskim siedziby.

Przegląd i rozszerzenie zakresu: 2025

Komisja Europejska przeprowadzi ogólną analizę i weryfikację mechanizmu CBAM na podstawie przekazanych informacji. Wnioski zostaną przedstawione w postaci sprawozdań dla Parlamentu Europejskiego i Rady przed końcem okresu przejściowego. W sprawozdaniach omówione zostaną różne aspekty związane z wpływem, wdrażaniem i funkcjonowaniem mechanizmu CBAM. Przeanalizowana zostanie również możliwość rozszerzenia zakresu mechanizmu na inne towary, wraz z określeniem metod wdrażania i postępów w rozmowach międzynarodowych.

Etap po okresie przejściowym: 2026 – 2034

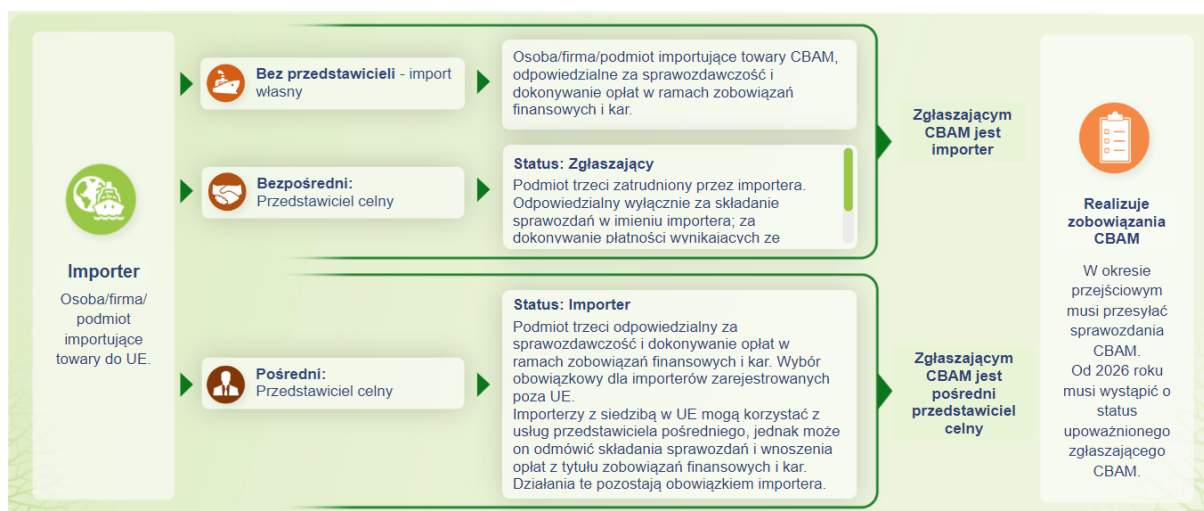
Od 1 stycznia 2026 r. tylko upoważnieni zgłaszający CBAM będą mogli importować towary CBAM do Unii Europejskiej. Upoważnieni zgłaszający CBAM będą kupować certyfikaty CBAM odpowiadające emisjom związanym z importowanymi towarami. Aby zapewnić spójność z systemem ETS, certyfikaty CBAM będą wdrażane stopniowo w miarę wycofywania bezpłatnych uprawnień ETS.

2.3 Reguły dla przedstawicieli

Jak importerzy mogą określić, kto jest odpowiedzialny za sprawozdawczość?

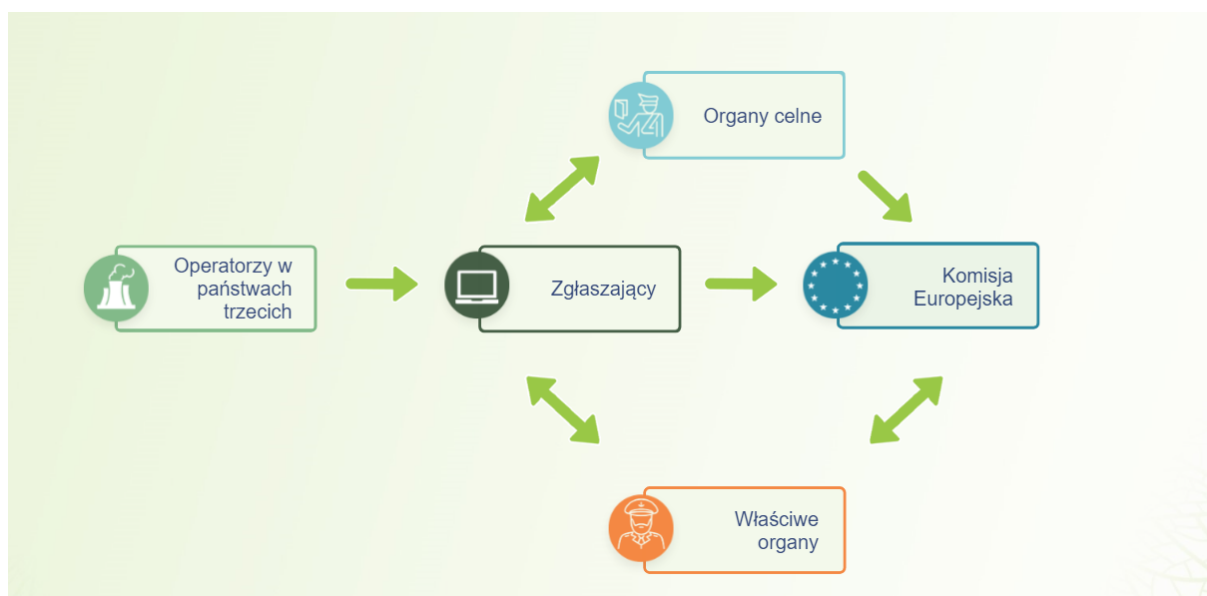
Jeśli importer sprowadza towary we własnym zakresie, bez udziału innych podmiotów, lub korzysta z usług przedstawiciela bezpośredniego, wówczas zgłaszającym jest importer. Należy pamiętać, że wyznaczenie bezpośredniego przedstawiciela celnego nie jest możliwe, jeśli importer ma swoją siedzibę poza UE.

Jeśli importer korzysta z usług pośredniego przedstawiciela celnego, za sprawozdawczość odpowiada ten przedstawiciel. W tym przypadku zgłaszającym jest pośredni przedstawiciel celny.

2.4 Interakcje między zgłaszającymi a urzędnikami

W okresie przejściowym CBAM upoważnienia nie są wymagane. Zamiast tego stosowane są uproszczone procedury, których zadaniem jest ułatwienie początkowych etapów wdrażania CBAM. Ten okres przejściowy daje zainteresowanym stronom czas na dostosowanie się i przygotowanie, aby później osiągnąć pełną zgodność z wymogami CBAM.

Operatorzy w państwach trzecich

Operatorzy gromadzący i dostarczający niezbędne dane dotyczące emisji pośrednich i bezpośrednich powiązanych z importowanymi towarami. Dane te obejmują informacje o procesach produkcyjnych, szczególnych emisjach wbudowanych oraz innych czynnikach.

Zgłaszający

Zgłaszający tworzą i przesyłają sprawozdania CBAM. Dane do sprawozdań mogą otrzymywać od odpowiednich operatorów. Analizują i przetwarzają dane, aby zapewnić ich dokładność i zgodność z wymogami CBAM. Następnie przesyłają sprawozdania CBAM do Komisji Europejskiej.

Organy celne

Organy celne automatycznie dostarczają zgłaszającym informacje, aby ci dokładnie znali swoje obowiązki. Dodatkowo organy celne współpracują z Komisją Europejską, przekazując jej szczegółowe informacje o imporcie, w tym zgłoszenia celne i powiązane dane CBAM.

Komisja Europejska

Po otrzymaniu i zweryfikowaniu sprawozdań CBAM przesłanych przez zgłaszających Komisja Europejska będzie kontaktować się z właściwymi organami. Taka komunikacja w okresie przejściowym pomoże usprawnić późniejsze wdrażanie CBAM w okresie końcowym. Wymiana informacji z organami celnymi umożliwi Komisji Europejskiej monitorowanie wdrażania CBAM, weryfikację zgodności i ocenę skuteczności mechanizmu CBAM.

Właściwe organy

W okresie przejściowym właściwe organy weryfikują sprawozdania CBAM i przekazują zgłaszającym informacje zwrotne. Ma to na celu rozwiązanie wszelkich problemów, wyeliminowanie nieścisłości oraz zapewnienie zgodności z wymaganiami CBAM. Od 2025 roku organy właściwe będą nadawać status upoważnionego zgłaszającego CBAM.

3 Sposoby przeprowadzania obliczeń CBAM w sektorze nawozów

3.1 Obliczanie emisji wbudowanych w sektorze nawozów

3.1.1 Rodzaje nawozów objętych mechanizmem CBAM

W przypadku sektora nawozów poszczególne towary objęte mechanizmem CBAM można podzielić na kategorie i przypisać do nich konkretne gazy cieplarniane (GHG). W sektorze nawozów mechanizmem CBAM objęte są nawozy zawierające azot. Z tego powodu z mechanizmu wyłączone są nawozy zawierające potas i/lub fosfor. Oprócz nawozów azotowych sektor nawozów musi zgłaszać również nieorganiczne substancje chemiczne zawierające azot (np. amoniak, kwas azotowy, mocznik) używane do produkcji tych nawozów.

Kategorie zagregowanych towarów oznaczają towary pogrupowane w oparciu o podobne cechy. Kategorie te zostały stworzone w celu uproszczenia zarządzania i wdrażania mechanizmu CBAM. Zamiast oceny i monitorowania pojedynczych towarów na podstawie kodu CN, towary zagregowane w tej samej kategorii są traktowane i oceniane łącznie.

Takie podejście upraszcza procedury i zapewnia skuteczne zgłaszanie emisji wbudowanych w importowane towary. Jednakże jeśli dana instalacja wytwarzająca towary o tym samym kodzie CN obejmuje kilka ciągów produkcyjnych, do których przypisane są różne procesy produkcyjne, emisje wbudowane w towary wytwarzane na tych ciągach należy wyliczać osobno dla każdego takiego ciągu produkcyjnego. Emisje towarów należących do tej samej kategorii zagregowanych towarów należy jednak obliczać osobno, jeśli towary te pochodzą w różnych ciągów produkcyjnych. Przez ciąg produkcyjny rozumie się tu specjalną technologię wykorzystywaną w procesie produkcji. Ponadto operatorzy mogą dodatkowo rozdzielić kategorie zagregowanych towarów, np. jeśli jest to wymagane przez systemy krajowe.

Gazy cieplarniane wymagające monitorowania zostały zdefiniowane zgodnie z opisem działań i emisji gazów cieplarnianych zawartym w załączniku I dyrektywy 2003/87/WE.

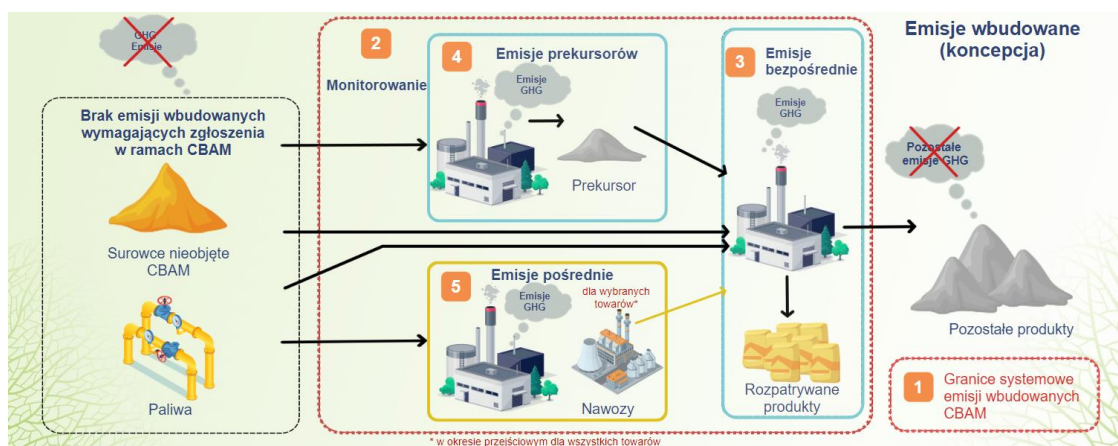
W sektorze nawozów monitorowania wymagają dwutlenek węgla (CO₂) i – tylko w przypadku produkcji kwasu azotowego – podtlenek azotu (N₂O), które są podstawowymi gazami cieplarnianymi emitowanymi podczas procesów produkcji nawozów.

Nomenklatura scalona (CN) jest przedstawiana w postaci usystematyzowanego katalogu towarów wprowadzanych na rynek, uwzględniającego charakterystykę tych produktów, a w szczególności rodzaj produktu, zastosowane materiały, funkcje, postać oraz opakowanie.

Kod CN	Kategoria zagregowanych towarów	Gaz cieplarniany
Nawozy		
2808 00 00 - Kwas azotowy; mieszaniny nitrujące	Kwas azotowy	Dwutlenek węgla i podtlenek azotu
3102 10 - Mocznik, nawet w roztworze wodnym	Mocznik	Dwutlenek węgla
2814 - Amoniak, bezwodny lub w roztworze wodnym	Amoniak	Dwutlenek węgla
2834 21 00 - Azotany potasu 3102 - Nawozy mineralne lub chemiczne, azotowe, z wyjątkiem 3102 10 (mocznik) 3105 - Nawozy mineralne lub chemiczne, zawierające dwa lub trzy z pierwiastków nawozowych: azot, fosfor i potas; pozostałe nawozy - z wyjątkiem: 3105 60 00 - Nawozy mineralne lub chemiczne, zawierające dwa pierwiastki nawozowe: fosfor i potas	Nawozy mieszane	Dwutlenek węgla i podtlenek azotu

3.1.2 Procedura określania rzeczywistych szczególnych emisji wbudowanych towarów zagregowanych w kategorii „nawozy mieszane”

Ten slajd zawiera przegląd emisji objętych obowiązkiem monitorowania i zgłaszania emisji zagregowanych towarów w kategorii „nawozy mieszane” w ramach mechanizmu CBAM. Emisje objęte obowiązkiem zgłoszenia obejmują: emisje pośrednie powiązane z energią elektryczną zużywą w procesie produkcji, emisje pośrednie i bezpośrednie powiązane z produkcją prekursorów wykorzystywanych do wytworzenia nawozów, takich jak amoniak czy kwas azotowy, oraz emisje bezpośrednie z samej produkcji nawozów mieszanych. Emisji powiązanych z produkcją paliw i pozyskiwaniem surowców nieobjętych mechanizmem CBAM nie należy zgłaszać.

1 Określanie granic systemowych

Pierwszym krokiem jest określenie granic systemowych, procesów produkcyjnych i ciągów produkcyjnych, co oznacza, że zgłaszający musi zidentyfikować towary objęte mechanizmem CBAM.

Granice systemowe obejmują wszystkie procesy bezpośrednio i pośrednio powiązane z procesem produkcyjnym. Granice systemowe zależą od kategorii zagregowanych towarów. Granice systemowe zależą od kategorii zagregowanych towarów. Przykładowo granice systemowe kategorii zagregowanych towarów „nawozy mieszane” mogą obejmować procesy takie jak mieszanie, neutralizacja i granulacja surowców, suszenie i nagrzewanie materiałów wsadowych czy oczyszczanie

spalin. Emisje powiązane z wydobyciem i transportem surowców pozostają poza granicami systemowymi.

Ciągi produkcyjne definiuje się jako szczególne opcje technologiczne wykorzystywane do produkcji określonych towarów należących do danej kategorii zagregowanych towarów.

2 Monitorowanie

Monitorowanie w przypadku nawozów mieszanych oznacza:

- monitorowanie na poziomie instalacji emisji bezpośrednich ze wszystkich paliw bezpośrednio lub pośrednio związanych z produkcją nawozów, takich jak paliwa używane przez suszarki czy nagrzewnice materiałów wsadowych, oraz z materiałów używanych do oczyszczania spalin;
- monitorowanie przepływów mierzalnego ciepła netto;
- monitorowanie zużycia energii elektrycznej;
- monitorowanie zużycia prekursorów, takich jak amoniak, kwas azotowy, mocznik, oraz zużycia mieszanych nawozów, takich jak sole zawierające amoniak lub azotany.

3 Przypisywanie emisji do procesów produkcyjnych, a następnie do towarów

Proces ten obejmuje przypisanie emisji do procesów produkcyjnych, w jakich emisje te powstają, oraz dalej do konkretnych towarów wytwarzanych w ramach tych procesów produkcyjnych. Emisje z produkcji/zużycia ciepła są uwzględniane poprzez przemnożenie mierzalnego ciepła netto przez odpowiedni współczynnik emisji.

4 Emisje wbudowane prekursorów

Istnieją dwa rodzaje towarów rozróżniane w ramach mechanizmu CBAM: proste i złożone. Towary proste są wytwarzane wyłącznie z materiałów wsadowych o zerowej emisji wbudowanej, nieobjętych mechanizmem CBAM. Z tego powodu wbudowane emisje towarów prostych na potrzeby mechanizmu CBAM określa się wyłącznie na podstawie emisji powstających podczas produkcji tych towarów. W sektorze nawozów za towar prosty uznawany jest tylko amoniak, pod warunkiem, że niezbędny dla niego wodór jest wytwarzany w instalacji znajdującej się w obrębie granic systemowych.

W przypadku towarów złożonych konieczne jest uwzględnienie wbudowanych emisji odpowiednich prekursorów wykorzystywanych w procesie produkcji, tzn. prekursorów, które same są objęte mechanizmem CBAM.

W sektorze nawozów towary należące do kategorii zagregowanych towarów „nawozy mieszane” to towary złożone. Określenie ich emisji wbudowanych wymaga uwzględnienia emisji wbudowanych prekursorów, takich jak amoniak, kwas azotowy i mocznik, oraz samych nawozów mieszanych, takich jak sole zawierające amoniak lub azotany, jeśli są one używane w procesie.

5 Emisje pośrednie

Monitorowanie i składanie sprawozdań dotyczących emisji pośrednich w sektorze nawozów wymaga przemnożenia zużycia energii elektrycznej przez odpowiedni współczynnik emisji. W okresie przejściowym za współczynnik emisji uznaje się z zasady:

- dostarczony przez Komisję średni współczynnik emisji wyznaczony dla sieci elektroenergetycznej w kraju pochodzenia na podstawie danych Międzynarodowej Agencji Energetycznej (IEA) lub
- dowolny inny współczynnik emisji dla sieci elektroenergetycznej w kraju pochodzenia wyznaczony na podstawie publicznie dostępnych danych, zgodnie z metodą określoną w załączniku IV pkt 4.3 rozporządzenia (UE) 2023/956, odzwierciedlający średni współczynnik emisji CO₂.

Dopuszcza się zastosowanie współczynnika emisji rzeczywistych energii elektrycznej, jeżeli można wykazać:

- bezpośredni związek techniczny między instalacją, w której produkowany jest przywożony towar, a źródłem wytwarzania energii elektrycznej lub
- jeżeli operator tej instalacji zawarł z producentem energii elektrycznej mającym siedzibę w państwie trzecim umowę na zakup ilości energii elektrycznej równoważnej ilości, w odniesieniu do której wnioskuje się o zastosowanie określonego współczynnika.

3.1.3 Granice systemowe emisji wbudowanych w sektorze nawozów

Granice systemowe i łańcuch wartości w produkcji nawozów azotowych i ich prekursorów – przegląd

W kontekście CBAM nawozy mieszane uznaje się za towar złożony, ponieważ są wytwarzane z prekursorów – amoniaku i mocznika, które należą do kategorii objętych mechanizmem CBAM.

Poniższa tabela przedstawia różne procesy i ciągi produkcyjne, w których wytwarzane są nawozy azotowe i ich odpowiednie prekursory.

Mechanizm dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂ (CBAM) w sektorze nawozów – wnioski z kursu

3.2 Gromadzenie danych

3.2.1 Emisje wymagające monitorowania w okresie przejściowym

Podmiot importujący towary do UE lub jego przedstawiciel ma obowiązek zgłaszać wbudowane emisje gazów cieplarnianych dla importowanych towarów. Dane uzyskuje się od operatorów instalacji w państwach trzecich, którzy monitorują te instalacje i przeprowadzają obliczenia zawarte w sprawozdaniach pierwotnych.

Poziom 1 – emisje bezpośrednie:

Emisje bezpośrednie odnoszą się do emisji gazów cieplarnianych uwalnianych bezpośrednio podczas produkcji na poziomie instalacji. Główny nacisk kładziony jest na dwutlenek węgla (CO₂) i podtlenek azotu (N₂O) – gazy cieplarniane, których emisja podczas produkcji nawozów jest największa. Dwutlenek węgla pochodzi ze spalania paliw oraz przekształcania metanu w wodór. Podtlenek azotu jest niechcianym produktem ubocznym przetwarzania amoniaku w kwas azotowy. Zgodnie ze standardami rachunkowości w zakresie gazów cieplarnianych, takimi jak Protokół GHG, emisje bezpośrednie CO₂ są uznawane za emisje na poziomie 1.

W ramach mechanizmu CBAM emisje bezpośrednie obejmują również emisje z produkcji energii cieplnej i chłodniczej, niezależnie od lokalizacji, w której są one generowane. Na przykład: emisje związane z parą wytwarzaną w innej instalacji, która jest następnie dostarczana do fabryki nawozów, są kwalifikowane jako emisje bezpośrednie. Zgodnie ze standardami rachunkowości w zakresie gazów cieplarnianych, takimi jak Protokół GHG, emisje z procesów ogrzewania i chłodzenia przebiegających poza granicami instalacji są uznawane za emisje na poziomie 2.

Poziom 2 – emisje pośrednie wynikające ze zużycia energii elektrycznej:

Mechanizm CBAM wymaga monitorowania i rozliczania emisji wynikających ze zużycia energii elektrycznej podczas procesu produkcyjnego. Obejmuje to emisje CO₂ związane z produkcją energii elektrycznej, zarówno w przypadku energii zakupionej, jak i wyprodukowanej na miejscu w instalacji. Zgodnie ze standardami rachunkowości w zakresie gazów cieplarnianych, takimi jak Protokół GHG, emisje pośrednie wynikające ze zużycia energii elektrycznej są uznawane za emisje na poziomie 2.

Poziom 3 – emisje pośrednie wynikające z używania prekursorów:

Prekursory to takie surowce zużywane podczas produkcji złożonych towarów CBAM, które same są uznawane za towary objęte CBAM. Prekursory mogą pochodzić z innych instalacji, a ich emisje wbudowane są uwzględniane przy określaniu wbudowanych emisji złożonych towarów CBAM wytwarzanych w danej instalacji. Wbudowane emisje prekursorów obejmują zarówno emisje pośrednie, jak i bezpośrednie. W sektorze nawozów typowym prekursorem jest mocznik stanowiący jeden z głównych składników nawozów azotowych.

Z tego powodu określenie całościowych emisji wbudowanych nawozów wymaga uwzględnienia ilości (w tonach) zużytych prekursorów (tj. amoniaku, kwasu azotowego i mocznika, jeśli jest używany) oraz ich odpowiednich emisji wbudowanych. Jeśli operator nie posiada danych na temat wbudowanych emisji prekursorów, do 31 lipca 2024 r. można korzystać z wartości domyślnych udostępnianych i publikowanych przez Komisję do stosowania w okresie przejściowym.

W okresie przejściowym importerzy lub pośredni przedstawiciele celni mają obowiązek zgłaszać ilość importowanych towarów, wbudowane emisje pośrednie i bezpośrednie tych towarów oraz wszelkie należne opłaty emisyjne za te emisje, w tym opłaty emisyjne za emisje wbudowane odpowiednich prekursorów.

3.2.2 Metody monitorowania i określania wielkości emisji bezpośrednich

Istnieje kilka metod monitorowania i określania wielkości emisji bezpośrednich.

Metodyka oparta na obliczeniach

- W **metodzie standardowej** określa się wielkość zużycia wszystkich paliw i materiałów wsadowych i mnoży przez wybrane współczynniki, takie jak wartość opałowa netto czy współczynnik emisji. Współczynniki te są zwykle określane metodą pobierania próbek i analizy lub na podstawie współczynników standardowych.
- **Metoda bilansu masy** jest zwykle stosowana, gdy dwutlenek węgla pozostaje w wytworzonych towarach (jak ma to miejsce np. w przypadku stali). Wówczas konieczne jest określenie ilości dwutlenku węgla zawartej we wszystkich paliwach, materiałach wsadowych oraz materiałach wyjściowych. Metoda bilansu masy pozwala obliczyć różnicę między ilością dwutlenku węgla wprowadzaną do instalacji a ilością dwutlenku węgla opuszczającą instalację. Różnica ta jest następnie przeliczana na równoważną emisję CO₂.

Wbrew nazwie, w metodyce opartej na obliczeniach wykorzystywane są również pomiary. Jednakże same emisje nie są tu mierzone bezpośrednio. Zamiast tego mierzy się ich parametry, takie jak zużycie paliw i materiałów czy zawartość dwutlenku węgla w paliwach i materiałach. Emisje końcowe są obliczane w oparciu o uzyskane dane.

Metodyka oparta na pomiarach

Ta metoda polega na ciągłym pomiarze emisji ze źródeł emisji na poziomie instalacji. Emisje mogą być mierzone bezpośrednio w kominie lub z użyciem procedur polegających na pobieraniu próbek za pomocą przyrządu pomiarowego zlokalizowanego w pobliżu komina. Pomiary te dostarczają bezpośrednich danych o wielkości emisji gazów cieplarnianych. Określenie wielkości emisji podtlenku azotu wymaga zastosowania metodyki opartej na pomiarach.

Inne systemy monitorowania

W okresie przejściowym dopuszcza się tymczasowe stosowanie tych systemów monitorowania, sprawozdawczości i weryfikowania, które już istnieją w danej instalacji.

Do 31 grudnia 2024 roku można korzystać z innych metod monitorowania i sprawozdawczości, o ile zapewniają one podobne dane o podobnej dokładności.

Jak stwierdzić, czy system monitorowania i sprawozdawczości używany w danej instalacji będzie mógł być wykorzystywany w okresie wdrażania mechanizmu CBAM? System uznaje się za dopuszczalny, jeśli spełnia jeden z poniższych warunków:

- Instalacja jest objęta „systemem wyceny emisji”
- Instalacja jest objęta obowiązkowym systemem zgłaszania emisji GHG
- Instalacja jest objęta (nieobowiązkowym) systemem monitorowania emisji na miejscu, obejmującym weryfikację przez akredytowanego weryfikatora

Dodatkowo w całym okresie sprawozdawczości do 20% łącznych emisji wbudowanych towarów złożonych może być określone na podstawie danych szacunkowych.

3.3 Obliczanie szczególnych emisji wbudowanych w sektorze nawozów

Wzór do obliczania szczególnych emisji wbudowanych w sektorze nawozów ma następującą postać:

Szczególne emisje wbudowane = (łączne emisje CO₂ z produkcji nawozów) / (łączna produkcja nawozów)

- Licznik „łączne emisje CO₂ z produkcji nawozów” to suma emisji dwutlenku węgla (CO₂) uwalnianych podczas całego procesu produkcji nawozów. Obejmuje zarówno emisje pośrednie, jak i bezpośrednie. Pamiętaj, że emisje gazów cieplarnianych (GHG) są wyrażane w postaci równoważnika CO₂, ponieważ w sektorze nawozów emisje obejmują również podtlenek azotu powstający podczas produkcji kwasu azotowego. W przypadku produkcji kwasu azotowego emisje obejmują emisję samego CO₂ oraz emisję N₂O przeliczoną na równoważnik CO₂.
- Mianownik „łączna produkcja nawozów” oznacza całkowitą ilość nawozów wyprodukowanych w danym przedziale czasowym. Jest podawany w tonach i przedstawia łączną wielkość produkcji nawozów w wybranym okresie.

Dzieląc łączne emisje CO₂ z produkcji nawozów przez łączną produkcję nawozów, otrzymujemy wartość szczególnych emisji wbudowanych, która odzwierciedla całkowitą ilość wyemitowanego CO₂ na jednostkę wyprodukowanego nawozu.

Ważne jest, aby pamiętać, że obliczenie szczególnych emisji wbudowanych może wymagać zastosowania bardziej złożonych metod, które zostaną bardziej szczegółowo objaśnione w wytycznych i szablonie komunikacji.

4 Sprawozdawczość w rejestrze przejściowym CBAM

4.1 Wymagania związane ze sprawozdawczością w okresie przejściowym

Informacje wymagane w przypadku importowania nawozów do UE:

- Ilość importowanych nawozów
- Kraj pochodzenia
- Emisje pośrednie i bezpośrednie

Harmonogram przesyłania sprawozdań:

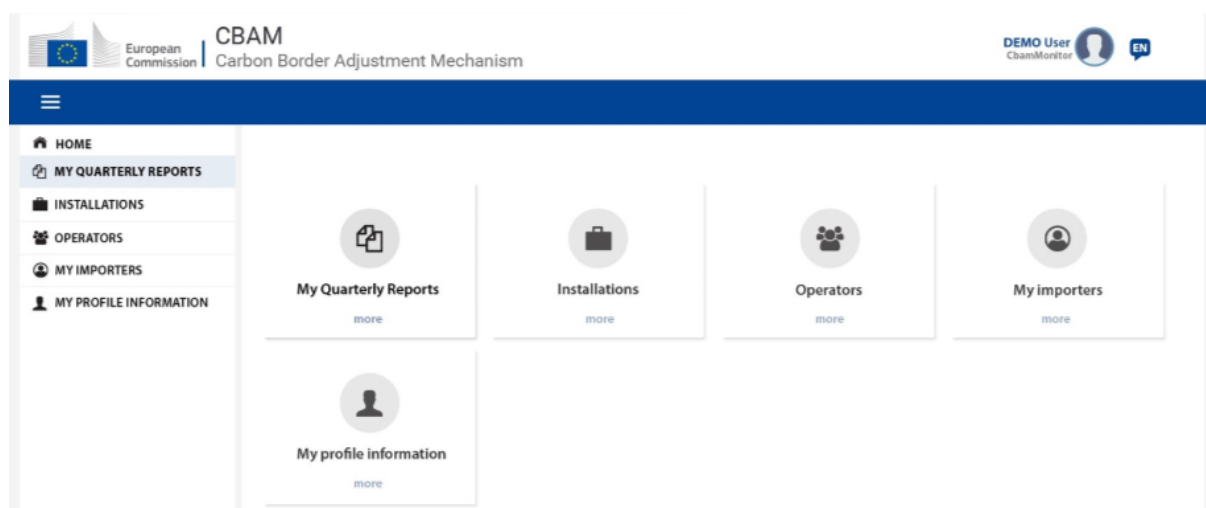
- Co kwartał w okresie od października 2023 do grudnia 2025
- Pierwsze sprawozdanie CBAM należy przesłać do 31 stycznia 2024 r.
- Pierwsze dwa sprawozdania będzie można modyfikować i korygować do lipca 2024 roku

Korzyści z gromadzenia danych:

1. Pomoc w ulepszaniu sposobów składania sprawozdań i obliczania wartości domyślnych
2. Integracja mechanizmów opłat emisyjnych stosowanych w państwach trzecich
3. Rozwiązanie problemów, z jakimi mogą spotkać się zgłaszający
4. Zwiększenie przyjazności dla użytkownika

4.2 Wprowadzenie do rejestru przejściowego CBAM

Uwaga: aby dowiedzieć się, jak uzyskać dostęp do rejestru przejściowego CBAM, zapoznaj się z kursem [System jednolitego zarządzania użytkownikami i podpisem cyfrowym \(UUM&DS\)](#)

My quarterly reports

Na tym ekranie wyświetlane są wszystkie otwarte i zamknięte sprawozdania. Ekran umożliwia także tworzenie nowych sprawozdań i korektę starych.

Installations

„Instalacja” to fizyczny obiekt lub zakład przemysłowy, w którym prowadzone są określone procesy produkcyjne. Może to być zakład wytwórczy, elektrownia lub jakikolwiek inny obiekt, w którym wykonywane są działania objęte CBAM. Przykładowo w sektorze nawozów instalacją jest fabryka nawozów. Na tym ekranie możesz utworzyć rejestr instalacji, z których importujesz towary, aby ułatwić sobie wyszukiwanie instalacji podczas przesyłania nowego sprawozdania. To pozwoli zaoszczędzić czas, ponieważ większość informacji zostanie uzupełniona automatycznie.

Operators

„Operator” lub „operator instalacji” to podmiot, który eksploatuje instalację i przeprowadza proces produkcji. Jest on odpowiedzialny za monitorowanie i składanie sprawozdań o emisji oraz zapewnienie zgodności z innymi wymogami CBAM powiązanymi z produkcją towarów w obrębie danej instalacji. W sektorze nawozów operatorem instalacji będzie firma zarządzająca zakładem produkcji nawozów. Na tym ekranie możesz utworzyć rejestr operatorów związanych z daną instalacją, z której importujesz towary, aby ułatwić sobie wyszukiwanie operatorów podczas przesyłania nowego sprawozdania. To pozwoli zaoszczędzić czas, ponieważ większość informacji zostanie uzupełniona automatycznie.

My importers

Na tym ekranie wyświetlany jest wykaz importerów wraz z łączami do ich profili.

My profile information

Na tym ekranie wyświetlane są szczegóły profilu. Informacji tych nie da się edytować.

4.3 Sprawozdawczość w rejestrze przejściowym CBAM

Przykład demonstracyjny znajduje się w kursie.

Pamiętaj, jest to krótkie i praktyczne podsumowanie najważniejszych informacji z kursu. Jedynie akty prawne Unii Europejskiej publikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej są uważane za autentyczne. Komisja w żaden sposób nie ponosi odpowiedzialności w związku z tym szkoleniem.

